

N:o 14.

Af Herr Nordenfelt, Leonard: *Angående förhöjning till 75,000 R:dr af anslaget för Topografiska korpsens arbeten.*

Vid 1868 års riksdag afgaf jag, i motion N:o 29, förslag, att anslagen till de topografiska, geologiska och ekonomiska karteverken, då uppgående till 195,000 R:dr årligen, skulle sammanslås och nedsättas till 160,000 R:dr, genom hvilken åtgärd jag ansåg och fortfarande anser, att besparing och skyndsammare fullbordan af landets kartläggning skulle kunna åstadkommas.

Då detta förslag icke lyckades vinna Riksdagens bifall, utan i stället, emot min mening, gaf anledning till att anslaget för det *längst framskridna*, det *mest allmänt nyttiga* och det *vigtigaste* af dessa karteverk, nemligen det topografiska, blef nedsatt från 75,000 R:dr, hvarmed det utgick under åren 1867 och 1868, till 60,000 R:dr, anser jag mig böra ånyo bringa detta ärende under Riksdagens pröfning.

För närvarande graveras, tryckas och utbjudas till försäljning ofvannämnda tre karteverk öfver samma delar af landet, under det att dugliga kartor alldeles saknas öfver andra betydande delar deraf. Af de 68 blad af det topografiska karteverket i en hundratusendedel af naturliga storleken, hvilka skola upptaga landet söder om Gefle med undantag af Gotland, äro, utom åtskilliga äldre kartblad, af trycket utgifna 27 stycken, 10 äro under gravering, 2 färdiga att graveras, 5 under arbete och 24 icke påbörjade.

Om de topografiska kartorna, som graveras på koppar, först blefve graverade endast med afseende å vattendrag, namn, vägar och gränser och af plåtarna i detta skick toges öfvertryck eller galvanoplastiska aftryck, skulle dessa aftryck utan någon olägenhet kunna användas såsom stomkartor, så väl för det geologiska karteverket, som för hvarje annan framställning af landets ytförm, således äfven för det ekonomiska karteverket.

Hvad som upptages mera å de sistnämnda två slagen af kartor, tryckes i alla händelser med särskilda stenar eller inlägges för hand. Genom att erhålla en sådan för de andra kartorna användbar stomkarta skulle en icke obetydlig besparing uppkomma, utan att, så vidt jag kan inse, någon af de olä-

genheter skulle uppstå, som man velat finna uti sammansläende af anslagen till de olika karteverken. Hvad beträffar olikheten i de för det topografiska och det geologiska karteverket hittills använda skalor torde jag få anmärka, att den förre chefen för det geologiska karteverket, då anslaget för detta verk först beviljades, medgaf, att kartan skulle kunna affattas i en etthundratusendedel och att intet annat lands geologiska kartor tryckas i så stor skala som de Svenska, samt att genom förminskande till hälften af skalan för dessa kartor ytterligare besparingar skulle uppkomma.

Hvad åter angår det ekonomiska karteverket, har jag icke funnit något skäl anfördt, som kunnat rubba min förut uttalade öfvertygelse, att — ehuru detta karteverks konceptkarta i en tjugotusendedel med dertill hörande jordbruksstatistiska beskrifningar är af högt värde — den tryckta kartan i en femtiotusendedel likväl icke medför annan nytta, än att i färg visa ungefärliga utsträckningen af åker, äng och skogsmark samt läget af egogränserna vid den tid mätningen skedde, emedan skalan är för liten för att medgifva någon tillförlitlig arealberäkning samt emedan odlingen och jordstyckningen göra oupphörliga framsteg.

För ett sådant åskådliggörande af en del af jordbruksstatistikens resultat, om det fortfarande anses nödigt, är en etthundratusendedel af naturliga storleken fullt tillräcklig och medgifver dessutom lättare öfversigt af större områden.

För att uppnå ofvan beskrifna ändamål, vinnande af besparing i utgifterna för samtliga karteverken och beredande af en för andra kartor lämplig tryckt stomkarta, samt för att i en icke allt för aflägsen framtid få en karta öfver landets mest befolkade delar fullbordad, är nödvändigt att förhöja anslaget för det topografiska karteverket till åtminstone 75,000 R.dr.

Jag föreslår fördenskull vördsamt,

att Riksdagen ville till Topografiska korpens arbeten för år 1871 bevilja ett anslag af 75,000 R:dr och, i sammanhang dermed, hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t behagade tillse, huruvida aftryck af plåtarna till de topografiska kartorna genom öfvertryck eller på galvanoplastisk väg må kunna begagnas såsom stomkartor för de andra karteverken.

Stockholm den 28 Januari 1870.

L. Nordenfelt.